

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.709/2017/4.

A tanács tagjai: . Zanathy János
a tanács elnöke
. Farkas Katalin
előadó bíró
. Magyarfalvi Katalin
bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Horváth Sándor Ágoston ügyvéd

Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: munkáltatói határozat hatályon kívül helyezése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
6.Mf.680.089/2017/4.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság

22.M.3390/2015/18.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.089/2017/4. számú ítéletét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 22.M.3390/2015/18. számú ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

A felperes köteles az alperesnek megfizetni 15 napon belül 100.000 (egyszázezer) forint együttes első-, és másodfokú bírósági, valamint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint 21.000 (huszonegyezer) forint elsőfokú bírósági, 24.000 (huszonnégyezer) forint másodfokú bírósági és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes hivatásos jogviszonyát a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoka a 2003. december 17. napján kelt ... számú parancsával 2004. június 30. napjára felmentéssel megszüntette. A felperes 2008. október 14. napján kérte „munkáltatói igazolás és szolgálati

idő igazolás kiállítását" az esztergályos szakközépiskolai végzettsége figyelembevételével. Az alperes a 2008. december 16. napján kelt ... számú Igazolásában a Legfelsőbb Bíróság 4/2007. KPJE határozata, a 1019/1976. (VI. 24.) MT határozat 12.e) pontja és a 14/1976. (XII. 1.) MüM-OM számú együttes rendelet figyelembe vételével szolgálati nyugdíjra jogosultság szempontjából a felperes munkaviszonyának a kezdő időpontját 1977. május 6. napjában határozta meg azzal, hogy a szolgálati nyugállományba helyezéséről a későbbiekben történik intézkedés. Az alperes a 2011. január 28. napján kelt ... számú, a munkaügyi bíróság 24. M. 4608/2009/15. számú ítélete alapján hozott határozatával, a felperes szolgálati nyugdíjjogosultság megállapítása iránti kérelmét elutasította azzal, hogy a felperes a szolgálati viszonya felmentéssel történő megszüntetése időpontjában nem rendelkezett 25 év szolgálati idővel. A határozat indokolása tartalmazta - utalva a 23/2009. (III.6.) AB határozatra - a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (továbbiakban: Hszt.) 181. § (3) bekezdése és a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 64. § (1)-(2) bekezdése rendelkezéseire, hogy a felperes részére tévesen került kiállításra és elismerésre a szolgálati nyugdíjjogosultság szempontjából figyelembe vehető szolgálati viszony kezdő időpontja 1977. május 6. napjában. A szolgálati viszony igazolására a felperes felmentését követően a testület már nem volt jogosult, ezért a 41319-5/2008. VPOP V. számon kiadott Igazolást visszavonta.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes módosított kereseti kérelmében a NAV Elnöke 2011. január 28-án kelt ... számú határozata jogellenességének megállapítását és hatályon kívül helyezését kérte. A felperes érvelése szerint az alperes a 2009. szeptember 8-án kelt a szolgálati nyugdíját elutasító határozatával az elévülés megszakadt; az elévülési időt a 2007. decemberben kiadott 4/2007. KPJE számú jogegységi határozattól kell számítani. Szakközépiskolai tanulmányi idejét a Hszt. 326/A. §-a alapján el kell ismerni.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereseti kérelem elutasítását kérte elsődlegesen a felperesi igény elévülése okán. Az alperes álláspontja szerint a felperes szolgálati viszonya 2004-ben megszűnt, innentől számított 3 éves elévülési időn belül kérhette volna a szakközépiskolai tanulmányai szolgálati időként való elismerését. Olyan körülmény, amely az elévülési idő nyugvását vagy megszakadását jelenthette volna nem merült fel. Ezen túlmenően a felperes esetében a Hszt. 326/A. §-a rendelkezését nem kellett alkalmazni.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] A munkaügyi bíróság a NAV Elnöke 2011. január 28. napján kelt határozatát hatályon kívül helyezte. A bíróság megállapította, hogy a felperes szolgálati viszonya megszüntetésére a 2003. december 17. napján kelt felmentéssel 2004. június 30-án került sor, azonban a felperes csak 2008. október 14-én, a Hszt. 12. § -ban meghatározott 3 éves elévülési időn túl kérte az igazolások kiadását. A felperes szolgálati nyugdíj megállapítása iránt, a 2008. október 14. napján előterjesztett kérelmét a munkáltatónak (jogelőd szerveinek) társadalombiztosítási igényként a Hszt. és a Tny. rendelkezéseinek az alkalmazásával kellett volna elbírálnia. Az ítéleti érvelés szerint a 4/2007. KPJE számú jogegységi határozatot, amely a szakközépiskolai idő beszámíthatóságáról rendelkezett az Alkotmánybíróság 2009. március 6-án kelt határozatával megsemmisítette, ugyanakkor a 2010. január 1-jén hatályba lépett Hszt. 326/A. §-a rendelkezett az 1977. január 1. és 1990. március 15. között szakközépiskolában folytatott tanulmányok idejének elismerhetőségéről. Az alperes az Igazolásban a 4/2007. KPJE számú jogegységi határozat alapján ismerte el szolgálati időként a felperes szakközépiskolai tanulmányi idejét, majd a Hszt. 326/A. §-a hatályba lépését követően hozta meg (2011. január 28-án) a „tévesen kiállított” Igazolás visszavonásáról szóló határozatát. Az alperes a szolgálati viszony kezdő időpontját, illetve a szolgálati viszony időtartamát meghatározó munkáltatói igazolást az elévülési időre tekintettel jogszerűen nem adhatott ki; a NAV Elnöke 2011. január 28-án hatáskör hiányában foglalt állást a felperes szolgálati nyugdíjra való jogosultságáról, azonban mint munkáltató köteles volt adatot szolgáltatni a nyugdíjmegállapító szervnek a felperes szolgálati idejéről, azaz arról, hogy a Hszt. 326/A. §-a alapján a felperes szolgálati idejébe a szakközépiskolai tanulmányi idő beszámítható-e. Az alperesnek (jogelőd szerveinek) elévülés hiányában társadalombiztosítási határozatot kellett volna hozniuk a felperes szolgálati nyugdíjra való jogosultságáról.
- [5] Az alperes fellebbezésében sérelmezte, hogy a bíróság a kereseti kérelemmel érintett ... számú munkáltatói határozat meghozatalát (2011. január 28. napját) megelőző időszakot vizsgálódása tárgyává tette. Érvelése szerint a határozat kiadására az alperesi jogelődnek hatásköre nem volt; a Tny. szabályait nem alkalmazhatta. A felperes jogviszonya 2004. június 30-án megszűnt, ezért Hszt. 1. §-ra figyelemmel a Hszt. 326/A. §-a a felperes esetében joghatás kiváltására nem volt alkalmas.
- [6] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - részben eltérő indokolással és a tényállás kiegészítésével - helybenhagyta. Megállapította, hogy a NAV Elnöke - a 2010. évi CXII. törvény 174. § (3) bekezdés 6. pontja, a 85. § (3) bekezdése, a 15/1997. (V.8.) PM rendelet, valamint a 6/2011. (II.15.) NGM rendelet rendelkezéseiből levezethetően - közigazgatási (társadalombiztosítási) határozatot nem hozhatott, ha annak kellene értékelni, úgy az - „az alperes saját nyilatkozatára is figyelemmel - munkaügyi szempontból értékelhetetlen, így csak hatályon kívül

lehetett helyezni".

- [7] A Hszt. 1. § (1)-(2) bekezdéseiből, 181. § (1) bekezdéséből, 182. §-ából levezethetően, figyelemmel a BH 2010.48. számú eseti döntésre és a ... számú munkaügyi elvi határozatra is, a felperes a szolgálati viszonya megszűnését követően is kérhette a szolgálati nyugdíj jogosultsága megállapítása érdekében a szolgálati idejének a megállapítását, amennyiben nyugdíjjogosultsága a jogviszonya megszűnésekor fennállt. Az elsőfokú bíróság a Hszt. 12. § (1) bekezdése téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes „megállapítási kérelme elévült”, mivel a hivatkozott jogszabályhely „csak a marasztalási igényekre mondta ki az elévülést”.
- [8] A Hszt. 326/A. § személyi hatálya - az alperesi érveléssel ellentétben - a felperesre kiterjedt (Kúria Mfv.III. 10.082/2015/5.). A 4/2007. KPJE jogegységi határozat hatálya alatt kiadott szolgálati időt elismerő igazolás, majd az annak visszavonását követően hatályba lépett Hszt. 326/A. §-a lehetővé tette a felperes szakközépiskolai idejének az elismerését. Az alperes vitatott Igazolása a Hszt. 7. § (1) bekezdése szerinti jognyilatkozatnak minősül, amelyet az alperes határidőben nem támadott meg (Hszt. 8. §), így semmisségi ok hiányában érvényes.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének az elutasítását kérte a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 19.-20. §-ai, a Hszt. 1. § (1)-(2) bekezdései, 8-9. §-ai, 12. §-a, 196. §-a és 326/A. §-a bíróság általi megsértés miatt. Álláspontja szerint az alperesnek (jogelőd szerveinek) a perbeli időszakban társadalombiztosítási jogköre nem volt, így a vitatott határozat közigazgatási határozatnak nem tekinthető. A másodfokú bíróság tévesen vette irányadónak (analógiaként) az eltérő tényállások ellenére a jogerős ítéletben hivatkozott munkaügyi elvi határozatot és eseti döntést; tévesen értelmezte a Hszt. 12. §-a elévülési szabályát.
- [10] A felperes a jogviszonya megszűnését követően a 3 éves elévülési időn belül, 2007. június 30-ig nem vitatta, hogy felmentésekor a nyugállományba helyezésére - 25 év szolgálati idő hiányában - nem került sor. A felperes szolgálati viszonya 2004. június 30. napján szűnt meg, így nem tartozott a Hszt. 326/A. §-a időbeli hatályában a Hszt. 1. §-a által meghatározott személyi körbe.
- [11] Az alperes vitatott munkaügyi határozata a Hszt. 196. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelt. A felperes szolgálati idejének kezdetét a 4/2007. KPJE jogegységi határozatra tekintettel állapította meg, amely jogegységi határozatnak az Alkotmánybíróság 23/2009. (III.6.) AB határozattal visszamenőleges hatályú megsemmisítése következtében „az igazolás kiadásának kvázi a

jogalapja szűnt meg". Az igazolás (jogalap hiányában) jogszabályba ütközött (semmis), ezért azt a Hszt. 9. § (2) bekezdése alapján az alperesnek vissza kellett vonni. A másodfokú bíróság a Hszt. 8. §-a körében kifejtett álláspontja téves, mivel a megtámadhatóság feltételei nem álltak fenn.

- [12] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte jogszabálysértés hiányában.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.
- [14] A peradatok szerint a felperes szolgálati viszonyát az alperes a 2420 számú, 2003. december 17. napján kelt parancsával 2004. június 30. napjára felmentéssel megszüntette. Az alperes 2008. december 16. napján kelt igazolásában a 4/2007. KPJE jogegységi határozat alapján a Hszt. 326. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felperes szakközépiskolában folytatott tanulmányi idejét 1977. január 1. napjától elismerte, a munkaviszonya kezdő időpontját 1977. május 6. napjában határozta meg. Az igazolás kiadására a felperes 2008. október 14. napján kelt kérelme alapján került sor. A NAV Elnöke a 2011. január 28. napján kelt ... számú határozatával a felperes szolgálati nyugdíjjogosultság megállapítása iránti kérelmét elutasította, mert a felperes a felmentése időpontjában nem rendelkezett 25 év szolgálati idővel. A határozat indokolása szerint a felperes szolgálati idő megállapítása iránti kérelme a Hszt. 12. § (1) bekezdése alapján, elévülés okán került elutasításra, ezen túlmenően „tévesen” igazolták 1977. május 6. napjától az Alkotmánybíróság által hatályon kívül helyezett KPJE alapján a felperes szolgálati idejét a szakközépiskolai idő figyelembevételével. Az igazolás nem jogosulttól származott és jogszabályi alapja sem volt, ezért rendelkezett az alperes annak visszavonásáról.
- [15] A Hszt. 12. § (1)-(2) bekezdései értelmében a szolgálati viszonnal kapcsolatos igény - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - 3 év alatt évül el. Az igény elévülése az igény érvényesítésének esedékessé válásától kezdődik. Az igény elévülését hivatalból kell figyelembe venni. Az elévülés utáni teljesítést elévülés címen nem lehet visszakövetelni.
- [16] A felperes a 2004. június 30-án megszűnt jogviszonyát követően elévülési időn túl 2008. október 14-én kérte a szolgálati idő igazolás kiadását. Az alperes a felperes elévült igénye ellenére „teljesített” és a 2008. december 16-án kelt ... számú Igazolásban a felperes „munkaviszonyának” kezdő időpontját 1977. május 6. napjában határozta meg azzal, hogy az 1977. január 1. előtti szakközépiskolai idő nem volt figyelembe vehető.
- [17] A jogerős ítélet megállapításával ellentétben a Hszt. 12. § (1) bekezdéséből, de más jogszabályokból sem vonható le az a következtetés, hogy a felperes igénye azért nem évülhetett el, mert a jogszabály „csak a marasztalási igények elévüléséről”

rendelkezik. Az alperes a „tévesen” kiállított igazolást a 2011. január 28-án kelt ... számú határozatában, annak indokolásában „vonta vissza”. Az alperes a felperesi tanulmányi időt ténylegesen beszámította, annak a körülménynek, hogy ezt milyen megfontolásból vagy esetleges „tévesen” tette, nincs jelentősége.

[18] Az Alkotmánybíróság a 23/2009. (III.6.) AB határozatával megállapította, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi idő beszámításáról szóló 4/2007. KPJE határozat alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetése napjával - 2009. március 2. - megsemmisítette azzal, hogy a megsemmisített jogegységi határozat az Alkotmánybíróság határozata közzétételének napján veszti hatályát, de a folyamatban lévő eljárásokban az abban foglaltak az eljáró bírót már nem kötik. Döntése indokolásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 4/2007.KPJE határozat olyan normatartalmat alakított ki, amely az egyébként normatartalmat nem hordozó 1019/1976. (VI.24.) MT határozat (továbbiakban: Mth.) 12.e. pontban sem közvetlenül, sem értelmezés révén nem ragadható meg. Az Mth. nyomán nem fogadtak el egyetlen olyan jogszabályt sem, amely a szakképzést folytató szakközépiskolákban töltött idő akár munkajogi, akár társadalombiztosítási (ezen belül nyugellátásra jogosultság szempontjából jogszerző) időnek ismerte volna el. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, kizárólag a jogalkotó jogosult arra - a nemzetközi kötelezettségeket is figyelembe véve -, hogy bizonyos időtartamokat jogszerző időnek elismerje. Ezt a jogkört, illetőleg az ebből fakadó jogosítványok gyakorlását nem helyettesítheti sem a bírósági alkalmazás, sem a Legfelsőbb Bíróság jogértelmező tevékenysége. Az Alkotmánybíróság határozatát követően a jogalkotó a Hszt. rendelkezéseit a 326/A. §-al kiegészítette, amely § többek között nyugdíjjogosultság és a nyugdíj mértéke szempontjából szolgálati viszonyban töltött időnek rendelte elismerni a szakmunkásképzést végző szakközépiskolában 1977. január 1-je és 1990. március 15-e között folytatott tanulmányok idejét is, ha a jogosult szakmunkásként való foglalkoztatásra is jogosító képzésben részesült, és ezt a tanulmányi időt a szolgálati viszonyban töltött időbe - 2009. március 6-ig hivatalból, illetve 2009. március 6-ig benyújtott kérelme alapján 2009. augusztus 31-ig - beszámították.

[19] A Hszt. 1. § (1) bekezdése értelmében e törvény hatálya a rendvédelmi szervek (a rendőrség, a polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság), valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok (e törvény alkalmazásában a továbbiakban együtt: fegyveres szervek) hivatásos állományú tagjainak szolgálati jogviszonyára (a továbbiakban: szolgálati viszony) és társadalombiztosítási ellátására terjed ki. A felperes a Hszt. 326/A § (1) bekezdése 2010. január 1. napi hatályba lépésekor már nem volt a hivatásos állomány tagja, ezért

vonatkozásában a Hszt. hivatkozott rendelkezése sem volt alkalmazható.

- [20] Jognyilatkozat a joghatás kiváltására alkalmas akaratnyilatkozat. A szolgálati viszony kezdőidőpontját meghatározó munkáltatói igazolás önmagában joghatás kiváltására nem alkalmas, így nem minősül a szolgálati viszonnal kapcsolatos jognyilatkozatnak, ezért a jognyilatkozat megtámadhatóságáról és semmisségéről szóló Hszt. 7.-9. §-ai a munkáltatói igazolás körében nem alkalmazhatók.
- [21] A Kúria az Mfv.III.10.082/2015/5. számú végzésében a Hszt. 326/A. § figyelembe vételét a felek kérelmeihez igazodóan, a Hszt. személyi hatályát - erre irányuló kérelem hiányában nem vizsgálva - arra tekintettel írta elő, hogy a keresettel vitatott határozatot munkáltatói intézkedésként és nem társadalombiztosítási határozatként kell felülvizsgálni.
- [22] Mindezekre figyelemmel a Kúria - a Pp. 275. § (4) bekezdése alkalmazásával - a jogerős ítéletet a munkaügyi bíróság elsőfokú ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

Záró rész

- [23] A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.
- [24] Az első- és másodfokú, valamint a felülvizsgálati eljárás illetékét a Kúria az Itv. 39. § és 42. §, 46. § (1) bekezdés és 50. § (1) bekezdés alkalmazásával állapította meg.
- [25] A további jogorvoslat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés 1) pontja zárja ki.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el [Pp. 274. § (1) bekezdés].

Budapest, 2018. november 21.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő